

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**TA’LIM TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA TILLARNI
O‘QITISHNING MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI**

xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami

2024-yil 17-may

**Сборник материалов международной научно-практической
конференции**

**ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ЯЗЫКОВ
В УСЛОВИЯХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ**

17 мая 2024 года

Collection of materials of the international scientific and practical conference

**PROBLEMS AND PROSPECTS OF LANGUAGE TEACHING IN THE
CONTEXT OF EDUCATIONAL TRANSFORMATION**

May 17, 2024

Guliston – 2024

УДК: 81:37.091.33(08)

ББК: 81+74.00

П 78

Ta'lim transformatsiyasi sharoitida tillarni o'qitishning muammolari va istiqbollari: xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to'plami. – Guliston, “Ziyo nashr-matbaa” nashriyoti. 2024-yil. – 550 b.

To'plamga xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya ishida ishtirok etgan olimlar, o'qituvchilar, doktorantlar, magistrantlar, talabalarning ma'ruza materiallari kiritilgan. To'plamda keltirilgan materiallar nafaqat mutaxassislar, doktorantlar va talabalar uchun, balki keng kitobxonlar uchun ham qiziqarli bo'ladi.

Tahririyat a'zolari:

Kurbanov B. Sh., filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Jabborova D. D., pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori

Gizatulina O. I., katta o'qituvchi

Taqrizchilar:

Jumanova D. R., filologiya fanlari doktori, professor

Mamatova X. M., pedagogika fanlari doktori, dotsent

Maqolalar mualliflari materiallarning ishonchliligi, keltirilgan faktlar, iqtiboslar va havolalarning to'g'riligi uchun mas'uldirlar.

Guliston davlat pedagogika instituti ilmiy kengashi tomonidan chop etishga tavsiya etilgan.

ISBN 978-9910-792-45-8

Mualliflar jamoasi, 2024

Ziyo nashr matbaa XK

differentiated instruction to meet the diverse needs of students in modern classrooms” [4, p.120].

These methods of teaching in the modern educational process aim to create dynamic and engaging learning environments that cater to the needs of all students. By incorporating a variety of instructional strategies, teachers can promote student success and foster a love for learning.

References

1. Thesis: "The Impact of Technology Integration on Student Engagement in the Modern Classroom"
2. "The Power of Visual Learning: Strategies for Effective Teaching and Learning" by Jennifer Wathall
3. "Teaching for Understanding: Educating for the Unknown" by Howard Gardner
4. "Differentiated Instruction Strategies for Diverse Learners in the 21st Century Classroom"
5. "Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning" by John Hattie
6. <https://www.learnworlds.com/teaching-methods-online-education/>
7. <https://www.edsembli.com/modern-teaching-methods/>
8. <https://www.internationalscholarsjournals.com/articles/modern-teaching-methods-in-education-in-the-modern-era-88575.html>

ZAMONAVIY TA'LIM JARAYONIDA O'QITISHNING DOLZARB USULLARI

*Abdurahmonova Feruza Abdusalom qizi, talaba, Guliston davlat pedagogika
instituti*
feruzaa763@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada har bir o'qituvchi bilishi kerak bo'lgan eng yaxshi zamonaviy o'qitish usullari, shuningdek, ularning keng afzalliklari haqida ma'lumot hamda ta'lim jarayonida zamonaviy metodlar va usullardan samarali va to'g'ri foydalanish haqida yoritilib beriladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy ta'lim, tanqidiy fikrlash, zamonaviy o'qitish texnikalari, taktil o'rganish, kinestetik, loyihaga asoslangan ta'lim, muammoli ta'lim, kooperativ ta'lim.

Asosiy qism. Zamonaviy o'qitish, mohiyatiga ko'ra, o'quvchilarni qattiq imtihondan o'tish uchun dasturdan yodlangan ma'lumotlarni aytib berishdan farqli o'laroq, yangi va innovatsion g'oyalarni qo'llash orqali ularning intellektini oshirishga yo'naltirilgan o'qitishning o'ziga xos usulidir. Zamonaviy o'qitish yakuniy natijaga qat'iy e'tibor qaratishdan ko'ra, butun o'quv jarayoniga e'tibor qaratadi va o'quvchilarning ta'limga konstruktiv yondashuvning bir qismi sifatida ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi. Zamonaviy o'qitish usullari zarur, chunki ular zamonaviy davrda talabalarning ta'lim ehtiyojlarini qondirishga

yordam beradi. Shuningdek, u o‘zlarining dunyo haqidagi fundamental bilimlarini kengaytirishga va akademik kareralarida ko‘tarilishda barcha turdagi muammolarni hal qilishga imkon beradigan tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirishga alohida e‘tibor qaratadi.

Quyidagi o‘qitish uslublari sizning sinfingizni o‘zgartiradi. Talabalariniz uchun o‘zgaruvchan ta‘lim tajribasini yaratish uchun iloji boricha ko‘proq integratsiya qiling.

1. Qaytarilgan sinf. Keling, eng mashhur zamonaviy o‘qitish texnikasidan boshlaylik. An‘anaviy o‘qitish usullari o‘quvchilarni birinchi navbatda sinfda fan bilan tanishtirishni, keyin uyda mustaqil ravishda o‘qishni ko‘rsatadi. O‘zgartirilgan sinfda o‘quvchilar birinchi navbatda mavzuni mustaqil o‘rganadilar, so‘ngra savollarni hal qilish va hamkorlikdagi loyiha yoki mavzu doirasiga mos keladigan boshqa faoliyat bilan mashq qilish uchun sinfga kelishadi.

Bu usul talabalarga faol rol o‘ynashga va o‘z o‘rganishlarida ko‘proq avtonomiyani rivojlantirishga yordam beradi. O‘qituvchiga tayanib, ularni mavzu bilan tanishtirish va ular uchun barcha og‘ir ishlarni bajarish o‘rniga, o‘quvchilar o‘zlarining o‘qituvchisiga aylanadilar! [1].

2. Taktil o‘rganish. Kinestetik o‘rganish sifatida ham tanilgan, taktil o‘rganish namoyishlar va amaliy mashg‘ulotlar orqali amalga oshiriladi. Ushbu o‘qitish usuli onlayn sinflarga ham tegishli bo‘lib, o‘qituvchi faoliyat ko‘rsatadi va o‘quvchilar bir vaqtning o‘zida o‘z uylarida mashq qiladilar. Bu o‘quvchilar epchillikni rivojlantirishi yoki narsalarni qurishi kerak bo‘lgan amaliy mavzular va ko‘nikmalar uchun eng mos keladi.

Taktil o‘rganish atamasi faol va hamkorlikda o‘rganishni anglatadi. O‘qituvchi bilan bir xil tezlikda ishlagan holda, xatolarni darhol aniqlash va tuzatish mumkin, bu esa o‘quvchining noto‘g‘ri texnikani ishlab chiqishiga yo‘l qo‘ymaydi.

3. VAK o‘rganish. VAKni o‘rganish yuqorida qayd etilgan taktil usulidan kengroqdir, chunki u uch xil turdagi o‘quvchilarni qamrab oladi: vizual, eshitish va kinestetik.

Vizual o‘quvchilar materialni (darsliklar, taqdimotlar, infografikalar, diagrammalar, diagrammalar) ko‘rganlarida ma‘lumotni yaxshiroq o‘zlashtiradilar, eshitish qobiliyatini o‘rganuvchilar (podkastlar, videolar, muhokamalar) va kinestetik o‘rganuvchilar kontentni ijro etishda.

VAK ta‘limida hamma uchun nimadir bor – har xil turdagi o‘quv materiallaridan foydalanish orqali siz o‘quvchilaringiz har doim nima bo‘lishini oldindan bilishlariga amin bo‘lishingiz mumkin! [2].

4. Loyihaga asoslangan ta‘lim. Loyiha asosida o‘qitishda o‘qituvchi amaliy yoki nazariy loyihani topshiradi va talabalar loyihani amalga oshirish uchun ishlashi kerak. Loyihalar mavhum emas, balki real hayotdagi muammolarni hal qilishga qaratilgan.

Loyihalarni alohida yoki kichik guruhlarda belgilashingiz mumkin. Qanday bo‘lmasin, loyiha ustida ishlash faol o‘rganishning eng yaxshi namunasi. Bu ijodkorlik va muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi va talabalarni amaliy fikrlashga chorlaydi.

5. Muammoli ta'lim. Muammoli ta'lim loyiha asosidagi ta'limga o'xshash bo'lsa-da, u muammoning boshqa narsalarni o'rgatishdan oldin taqdim etilishi bilan farq qiladi.

Talabalar loyihani yakunlash uchun eng yaxshi harakat yo'nalishini tanlash uchun birgalikda yoki alohida ishlaydilar. Muammoli ta'limda asosiy bilim va dastlabki kashfiyotdan ilg'or loyihalarga o'tganimiz sari qiyinchilik darajasi asta-sekin o'sib boradi.

6. Kooperativ ta'lim. Ushbu o'rganish usuli hamkorlikda o'rganishga o'xshaydi. O'qituvchi talabalarni kichik guruhlariga ajratadi, har bir a'zoga muayyan rol va vazifani bajaradi. Kooperativ ta'limda talabalar erishish uchun umumiy maqsadga ega – ular bilan birga ular hamkorlik qilishni, mas'uliyatni o'z zimmasiga olishni va jamoaviy ruhni rivojlantirishni o'rganadilar [3].

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, bu davrda zamonaviy o'qitish usullarini kiritish zarur, chunki u o'quvchilarni tarbiyalash uchun o'quv rejasini takrorlash va yodlashning an'anaviy shakllari g'oyasiga qarshi. Qaror qabul qilish, muammolarni hal qilish va tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish uchun zamonaviy o'qitish usullari eng mos keladi. O'qitishning yangi usullari o'quvchilarni samaraliroq qiladi va ularni hamkorlikka undaydi. Har ikkala usul ham samarali, ammo bu vaqt ichida qaysi biri amalga oshiriladi, degan savol tug'iladi va zamonaviy o'qitish usullarining ahamiyatini aniq his qilish mumkin.

Adabyotlar

1. <https://www.learnworlds.com/teaching-methods-online-education/>
2. <https://www.edsembli.com/modern-teaching-methods/>.
3. <https://eduvoice.in/modern-teaching-methods/>
4. <https://www.prodigygame.com/main-en/blog/teaching-methods/>
5. <https://www.splashlearn.com/blog/teaching-methods/>

TIL O'QITISH METODIKASI

Yergashova Mehribon Sobirning qizi, talaba, Guliston davlat pedagogika instituti

Annotatsiya. Til o'rgatish metodikasi uchun yozishning asosiy bosqichlarini belgilash uchun ba'zi maqsadlar qo'yilishi kerak. Bu maqsadlar qatorida til bilimni oshirish, o'quvchilarning tilni o'rganishga bo'lgan motivatsiyasini shakllantirish, o'quvchilarning til qobiliyatini rivojlantirish, o'quvchilarni tillar o'rtasida bog'lashda yangi usullardan foydalanish, tafakkur va tahlil jarayonini amalga oshirish tajribasini oshirish zarur. yetakchi bosqich. O'qituvchilar har qanday o'quvchining ta'lim darajasiga mos keladigan til o'qitish metodologiyasida yangi uslub va materiallardan foydalanish uchun rivojlanishlari kerak. Ular talabalarga tilni rivojlantirish usullari va strategiyalarini ishlab chiqishda yordam berish uchun yangi loyihalar yaratadilar.

Kalit so'zlar: Maqsadli yetakchilik, Fikrlash va tahlil, Yangi metod va materiallar, Nazariy va amaliy masalalar tuzish, O'quvchilarni qo'llab-quvvatlash, Yangi texnologiyalardan foydalanish, Bosqichlarni nazorat qilish va baholash.